

AVSIKTSFÖRKLARING mellan regeringen, LO, Unionen och Svenskt Näringsliv

Regeringen och LO, Unionen och Svenskt Näringsliv är överens om att s.k. etableringsjobb bör införas. Syftet med etableringsjobben ska vara att etablera nyanlända och långtidsarbetslösa kvinnor och män på arbetsmarknaden samt att underlätta arbetsgivarnas framtida kompetensförsörjning.

Utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden är stark. Sysselsättningen ökar och arbetslösheten minskar. Långtidsarbetslösheten har minskat och är bland vuxna lägst inom EU. Fortfarande har dock alltför många svårt att få ett arbete, särskilt de som är födda utanför Europa. Inom allt fler sektorer och regioner råder det brist på arbetskraft. Det är angeläget att kompetensförsörjningen förbättras för att Sverige ska behålla sin konkurrenskraft. Matchningen på arbetsmarknaden måste därför förbättras.

Utgångspunkten är att etableringsjobben ska vara en satsning för att möjliggöra för nyanlända och långtidsarbetslösa att få anställning hos en arbetsgivare som omfattas av ett kollektivavtal om etableringsjobb. Satsningen ska leda till att nyanlända och långtidsarbetslösa ges möjligheter att skaffa kunskaper och erfarenheter som efterfrågas på arbetsmarknaden. Anställningen ska normalt kunna leda till en tillsvidareanställning på heltid hos arbetsgivaren. Arbetstagaren ska ges möjlighet att delta i sfi och annan kortare utbildning som arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om. Regeringen genomför bl.a. en satsning på regionalt yrkesvux som förbättrar kompetensförsörjning och skapar möjligheter för individer med etableringsjobb. Dessutom kommer medel finnas för yrkesvuxplatser inom utbildningar som är relevanta för parterna. Ordinarie ansökningsprocesser gäller emellertid. Arbetsmarknadens parter är överens om att avsikten inte är att arbetsgivare ska använda etableringsjobb främst i syfte att sänka sina arbetskraftskostnader.

Etableringsjobb kommer att innebära en helt ny modell för staten att stimulera att anställningar för nyanlända och långtidsarbetslösa kommer till stånd. Arbetsgivarens totala lönekostnad för anställningen kommer att uppgå till 8 400 kronor per månad år 2019. Därtill får arbetstagaren en skattefri statlig individersättning som uppgår till högst 9 870 kronor per månad år 2019. Regeringen och parterna är överens om att lönen och individersättningen ska följa löneutvecklingen. Den statliga individersättningen kan lämnas under längst två år. Utgångspunkten är att storleken på individersättningen ska innebära att det finns incitament för individen att ta en reguljär anställning.

Arbetsmarknadens parter och regeringen avser att gemensamt arbeta för att satsningen, fullt utbyggd, ska omfatta minst 10 000 individer.

Regeringens och arbetsmarknadens parter avser att externa aktörer ska stå för en väsentlig del av matchningen till etableringsjobb. Arbetsförmedlingen kommer därför att få i uppdrag att tillsammans med arbetsmarknadens parter analysera förutsättningarna för och utreda den närmare utformningen av en modell för upphandlad matchning till etableringsjobb.

Arbetsmarknadens parter är överens om att de ska inrätta en partssammansatt nämnd för tillämpning och efterlevnad av förbundsavtal om etableringsjobb.

Förutsättningar för etableringsjobb är att

- det ska finnas en ändamålsenlig kontrollstruktur som bl.a. minimerar riskerna för felaktiga utbetalningar och återkrav,
- lönen för ett etableringsjobb ska omfattas av gällande regler för arbetsgivaravgift och inkomstskatt,
- lönen ska ligga till grund för sociala trygghetsförmåner, och det behöver därför utredas hur ett skydd, t.ex. vid sjukdom, skulle kunna utformas, samtidigt som kontrollen säkerställs,
- arbetsmarknadens parter slutliga överenskommelse ska gälla i fem år från antagandet, uppsägningsbart enligt arbetsmarknadens parter principöverenskommelse.

Ambitionen är att etableringsjobben ska kunna införas under andra halvåret 2019. Den statliga individersättningen ska kunna lämnas för ett etableringsjobb även om modellen för upphandlad matchning ännu inte trätt ikraft. Regeringen avser mot bakgrund av detta att

- ta fram ett förslag till utformning av den statliga individersättningen för statsstödsanmälan till Europeiska kommissionen,
- ta fram och remittera förslag till nödvändiga författningsändringar.

Det finns också behov av insatser så att sfi och annan reguljär utbildning samt branschvalidering och validering inom det reguljära utbildningssystemet kan komplettera etableringsjobben. Regeringen avser därför se över detta tillsammans med arbetsmarknadens parter.

Satsningen förutsätter att

- modellen för etableringsjobb är förenlig med befintligt arbetsrättsligt regelverk,
- modellen med fler aktörer i matchningen är praktiskt genomförbar,
- inga hinder av statsstödsrättslig karaktär uppkommer,
- riksdagen fattar nödvändiga beslut.